کانون ثانی یومیه ۲۰۰ — شباط یومیه ۲۰۰ — مارت یومیه ۲۰۰ — نیسان یومیه ۲۰۰ — مایس یومیه ۲۰۰ — حزیران یومیه ۲۰۰

کانون اول — تشرین ثانی — تشرین اول — ایلول — اغستوس — تموز یومیه ۲۰۰

(تصوف)

۱۲۶۸ غنا الملوک

بو تاریخده بالاده محرر [illegible] اوجماه ایکیشر یوز غروشدن دیوه تسلیم اولنمشدر

[illegible] ۱۲۶۶

[illegible] علی [illegible] یدنده [illegible] افندینک [illegible]

[illegible] علی [illegible] افندینک [illegible]

[illegible] خلیل افندی یدنده افندینک [illegible]

[illegible] ۲۱۹

رسالة في التصوف
(٥٩٢)

HACI MAHMUD EFENDİ
E. ŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi
T.C. İSTANBUL ... Müdürlüğü ... Kütüphanesi 1925
Süleymaniye U. Kütüphanesi
Hacı Mahmud
3190
Yeni Kayıt No.
Eski Kayıt No.

1

وكثرتك رؤيتندن وحدت مشاهده
سندن محتجب اولماز ۞ وامامت الهيه
وخلافت معنويهء ربانيه ايله ۞ خلافة
ظاهره وسلطنت قاهره يي جمع ايدوب
ايكيسي ايله معا ظاهر اولور ۞ حق انك
سمعي وبصري ويدي ورجلي وساير
قواسي اولدغي حالده ۞ وياخود اول
حقك سمعي وبصري ويدي ورجلي وساير
قواسي اولدغي حالده ۞ پس بو نوع خليفه
خلافة ظاهره ده ۞ خضر كبي قتل نفس
ايله وسيف وسياست ايله ظاهر اولور
وباطنده امر حقله فاعل اولور ۞
وياخود حق انك مظهري ايله فاعل اولور

وبو خلیفه باطنی ایله حقه مقابلدر
وقلبی حقله حاضردر وظاهری ایله
خلقله معاملدر وخلقك امور مهمّاتنه
ناظردر معرفت الهیه وعبادت ذاتیه
ایله تحقّقدن صکره ایجاد خلقدن علّة
غائیه اولان ظهور واظهار وشهود
واشهاد امرنی عدل حقیقی ایله ممدّ ومیزان
شرع ایله ناسی صفات حیوانیه واحکام
امکانیه‌دن تخلیص ایدوب جلا
واستجلا ایچون معدّدر پس ناس بیننده
حلّ وعقد ایله انك ظهوری معرفت الهیه‌نك
حصولی وعبادت ذاتیه مرتبه‌سنده
خلقك وصولی ایچوندرکه حق تعالی بو

امردن

امردنا وتوری انی سریر خلافتده اقعاد
ایلدی بو خسته ملك فانی سلطنتی کندی
نفسنه تخصیص ایدوب انی حفظ
اتمك وکبریا وجبروت ایله خلق
اوزره ظهور اتمك انك مرادی دکلدر
وبو خلیفه رئیس ملامیّه دندرکه
صورة ظاهرده لباس پادشاهی ایله
ظاهر اولور وباطننده صفات الهیه
واخلاق ربانیه ایله ظاهردر وبعض سنه
ممکندرکه قطب وقت وغوث وقت
اولوب خلافة کبری ونیابت عظمی
مرتبه‌سنده ظاهر اولور ومشایخ
متقدّمین خلافت ظاهرده عباد اللهك

خدمتی ایله مقید اولان خلیفه نك
سلطنتدن فراغن وطریق فقر وتجریده سلوکن
تجویز ایلدیلر ○ واما خلفاء متاخرین
واصحاب حل وعقد اولان اولیاء عارفین
پس انلر بو فعلی منع ایلدیلر ○ وخلیفه نك
○ سلطنتدن انخلاع وفراغن تجویز ایلمدیلر
بلکه سلطنت ظاهره ده لباس سلطنت ایله
ابقا ایتدکلری حالده ○ ارشاد ایلدیلر
زیرا صالح ومتقی اولان پادشاهك سریر
○ سلطنتده استقراری نفعی عام در
کندی نفسنه خاص اولور ○ عدل
○ ساعة افضل من عبادة سنة
والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

توقیع

توقیع رفیع عالیشان ربانی ○ وامر
شریف جهانمطاع سبحانی ○
ملك انسانیده خلیفه اولان ○
روح قدسیه واصل اولیجك معلوم
اولا که ○ بر موجب حکم کنت کنزاً مخفیاً
لم اعرف فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق
فتعرفت الیهم فعرفونی ○ کنز ذات غیب
مطلق ذاتیده مخفی ووجود ○ غیر
حمای ذاتمدن منفی اولوب ذاتمدن غیری
براحد ایچون ○ ذاتم غیر معروف ایکن
محبت ذاتیه ء غیبیه معروف ومشهود

ومعبود ومسجود اولمغی اقتضا ایتدکده
کمال ظهور واظهار ○ وجلاء
استجلا ایچون خلقی خلق ایتدم ○ وسنی
داخی احسن تقویم واکمل ترسیمده ○
جمیع اسماء الهیه کمالاتنه قابله ○
وصورت ربانیه آثارنه واحکامنه
شامله اولان صورت جامعه اوزره
خلق ایتدم ○ وحرم محترم غیبده ○
سرادقات عز وجلال ○ وسبحان
وجه جمالم کنفنده ادبنی ربی فاحسن
تادیبی مفهومی اوزره ○ الاء تجلیات
ذاتیه ○ والبان فیوض صفاتیه ایله
تربیه ایدوب ○ حضرات شهودیه

مرا

مراتب وجودیه ده ○ سنی وسایر
ارواحی مقام مخاطبده اقامت ایدوب
الست بربکم ○ قولم ایله ربوبیتمی
سزه عرض ایتدم ○ وسن داخی جمیع
ارواح ایله بلی دیوب وحدانیته ○
وربوبیتمه اقرار ایتدک ○ وداخی
واذ اخذنا من النبیین میثاقهم ومنک
ومن نوح وابرهیم وموسی وعیسی بن
مریم واخذنا منهم میثاقا غلیظا ○
نص کریمی اوزره انلردن میثاق غلیظی
اخذ ایتدم ○ یعنی عرشدن تحت الثرایه
وارنجه ○ مخلوق اولان ذراتدن
هیچ بر ذره یه کوکل ویرمیه سین دیو

سندن عهدی اخذ ایتدم ۞ وبعده
وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي قولیله اوزره صورت
الهیّه اوزره مخلوقه اولان نشأت آدمیّه سنی
نفخ ایتدم ۞ وسنی روح کلّی اولان بنم
روحمه نسبت واضافت ایتدم ۞ ودخی
دیوان قدس ۞ وجلال وایوان عزّ وکماله
سایر عبیدم اوزره ۞ سنی تقدیم ایدوب
تاج خلافت ایله مکرّم ۞ وحلهٔ امامت
ایله مشرّف ومعظّم ایتدکدنصکره ۞
صفات الهیّه اولان ۞ خلعی سکا کیدروب
وجود انسانی عالمنده ۞ سنی خلیفه وامام
ومهدیء انام ایتدم ۞ وسنی یا داوُد
إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ

بین الناس

بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى ۞ فَيُضِلَّكَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۞ فحواسی اوزره ملك
وجود انسانیده ۞ خلیفه ایتدم ۞ وقوای
باطنهٔ روحانیّه ۞ وقوای ظاهرهٔ
حسیّه ۞ واعضا وجوارح انسانیّه
اولان ناس بیننده ۞ حقّ وعدل ایله حکم
ایتمکله سکا امر ایدوب ۞ حکمده هوایه
اتّباعدن سنی نهی ایتدم ۞ ودلائل قطعیّه
اولان تجلیّات ذاتیّه ۞ وحجج ساطعه
اولان واردات ربّانیّه ایله سنی مؤیّد ایلدم
تاکه ملك خاص انسانیده ۞ سنك
حکومتك تحتنده اولان بنم عبیدم ۞
داخی نفس وهوادن فارغ اولوب ۞ قلب

سلیم ایله باب ربوبیتده وضع رأس
ایده‌لر ○ وجمعیت خاطر ایله بکا توجه
ایدوب ○ نیم عبودیتمده وشهود مدة
اولالر ○ بندن عزم التفات ایتمیه‌لر
تا که انلرک قلوبی مرایاسی جمال وحدتمه
مظهر ○ وعروس تجلی ذاتمه مجلی
ومنظر اولا ○ وامر معرفت وعبادت
وامر ظهور وشهود سنک وجودکله
قایم اولا ○ پس حالا اِنَّ اللّٰهَ یَأمُرُکُم بِالعَدلِ
وَالاِحسانِ اولان بو منشور جهان مطاع
سکا ارسال ایتدم ○ وبیوردم که سن دخی
بو نعمت عظمی ومکانه زلفی‌نک شکری
مقامنده باب ربوبیتمده عاکف وجناب

وحدتمه

وحدتمده واقف اولوب ○ ملک بدنده
دار خلافت ومقر سلطنت ومرآت حضرت
ومظهر جمال الوهیت اولان قلبک تختنده
جلوس ایده سن ○ ودخی وزیر عاقل
ودستور عادل اولان عقلی وسایر ارباب
دولت وارکان سلطنت اولان ○ قوای
روحانیه واخلاق الهیه اولان ○ امرای
واجناد وعساکری ○ ونفسی وقوای
نفسانیه‌یی ورعیت اولان سایر قوای
جزئیه‌یی دعوت ایدوب ○ وَاَنیبُوا اِلی رَبِّکُم
وَاَسلِمُوا لَه اُعبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ ○ وَقَضی
رَبُّکَ اَلّا تَعبُدُوا اِلّا اِیّاهُ ○ مفهومنی انلره
ابلاغ ایده سن ○ وسن دخی ربوبیتمه

جنابنده عبودیتده قایم اولوب بنم
اخلاق وصفاتم لباسی ایله انلرک بیننده
ظاهر اولدیغی کبی انلری دخی أَطِيعُوا اللّٰهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ●
امر واوزره بنم اطاعتمه ورسول وارثم
اطاعتنه وسنک اطاعتکه دعوت ایدهسن
وجوانب اربعه اولان ملک عناصر اربعهسی
وطبایعی بلادنده وبادیهده ساکنه اولان
قوای حسیه رعیتنه دخی اوامر واحکام
پریشان ایدوب ● انلری دخی وَأَنَّ هٰذَا صِرَاطِي
مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ● قولوندن مراد اولان
طریق اقدم ● وصراط اقوم اولان توحید ذاتی
طریقی اوزره ● بکا دعوت ایدوب انلری بنم

عبادتمه

عبادتمه وطاعتمه ادخال ایدهسن ● ودخی
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ
کلامندن مراد طریق وحدتدن منحرف اولان
سبل متفرقه ومذاهب مختلفه ● وعقاید
متباینه اتباعندن انلری نهی ایدهسن تاکم
قوای باطنه وظاهره ملوکندن واهالیسندن
وسموات حقایق ومعانی سکانندن ●
واراضی نفوس وقلوب عمارندن بر فرد قلمیه
الا بنم عبودیتم ملکنه داخل اوله ●
وجملهسی جمال وحدتم مشاهدهسنده
حیاری وشراب وصالمدن سکاری اولوب
سبحات جلالم وراسندن لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ
نداسی وارد اولدقده ● انوار ذاتمده انلرک

استهلاکلری حسبیله جواب ایتمکه
استطاعتلری اولمیه پس اکر فاستقم
کما امرت امرم اوزره بنم عبیدمی بنم جمالمه
تشویق ایتمکه وانلری بنم عبادتمه دعوتده
مأمور اولدیغک کبی استقامت ایدوب
اعطی کل شیء خلقه هر شیئک استعدادی
وقابلیتی حسبیله بنم عبادتمی وانقیادی
تکلیف ایده جک اولورسک وبنم معرفتم
امری دعوتده سنک استقامتکدن قایم
وحاصل اولاجق اولورسه پس ملک خاص
انسانی خلافتده بز سنک مرتبه کی رفع
ایدرز وعموما خلایق اوزره تصرف
ایله ظاهرا ولاز خلافت عظمی ونیابت کبری

مرتبه سن سکا وهب ایدوب سنی خلیفه
اعظم وامام اکرم ایدرز تا کیم
سنک مظهرکله جلا واستجلاء کلی
وشهود واشهاد جمعی وجملی وتفصیلی
امری حاصل اوله وعبادمدن هر
برسی که سبیلمده بذل روح وافناء وجود
ایتمشدر بزاکا ما لا عین رأت ولا اذن
سمعت ولا خطر علی قلب بشر مفهومی
اوزره حضرات وجودیه ده متعینه اولنی
کمسنه نک قلبنه نزول ایتممشدر اعطا
ایدرز وهر برسی که استعداد ذاتیسی
حسبیله که بر عمل خیر ایله بزه تقرب ایتمشدر
بزاکا اعطاء غیر مجذوذی ونصیب غیر

منقوصی اعطا ایدرز ◉ وقچنکم امر
دعوت تمام اولا ◉ وامر ظهور کماله بالغ
اولا ◉ وحق ظاهر اولوب باطل زاهق اولا
وتکرار سکا یا اَیَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي
اِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ◉ فَادْخُلِي فِي
عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي حکم وارد اولا ◉ پس
وتبتل الیه تبتیلا ◉ امر ما وزره بکا تبتل
کلی ایله متبتل ◉ ودخی فاتخذنی وکیلا ◉
منشورمه ممتثل اولوب ◉ امر دعوت
وخلافتده بنی وکیل اتخاذ ایدیسن ◉ وجناب
وحدتمده عبودتده واقف اولان عباد خاص
زمرسنه داخل اولوب ◉ تجلیات ذاتیه ایله
متستر ◉ وانلرك تحتنده احکام امکانیه ایله

متستر

صورت انسانیه کمالیه ایله قایم اولا
پس ملك ورعیت بدن کبیده ◉ و
وخلیفه نك ملکده تدبیر وسیاستی
وعدل اوزره حکومتی ◉ وروح بدنده
نفخی وجریانی واعضا وجوارحده ◉
سریانی مرتبه سنده در ◉ پس خلیفه
رعیت بیننده تدبیر وسیاست وحفظ
وحراست ایله ظاهر اولدقده ◉ ملك
ودولت تازه وخندان واراضی حدود
خلافت انواع خیر ایله ملان وعمران اولور
والله تعالینك ارادتی تعلق ایتدوکی
اوزره ◉ معرفه ربانیه وعبادة الهیه
متحققه اولوب ◉ عالمك ایجادندن

غرض اولان امر ظهور واظهار حاصل
اولور پس بلاد وعباد الله تعالینک
ملکیدر خلیفه انک وزرینه
من عند الله امین وراعی وضع اولنمشدر
یوم جزاده حفظ ورعایتدن مسئولدر
رسول علیه السلام کلکم راع
وکلکم مسؤل عن رعیته بیورمشدر
پس خلیفه امانتک مقتضاسی اوزره
رعیتی حفظ وحمایت اوزره اولدقده
رعیت دخی قویه اولور ورعیت دخی
قویه اولدقده خلیفه نک ملکی
وسلطنتی دخی قویه اولور وعسکری
دخی قوی ومشکور وخزینه سی معمور

اولور

اولور اعدادن کمسنه انوکله مقاومت
ایتمکه مجال بولیمز ورعیت ضعیفه
اولدقده انک ملکی وسلطنتی دخی
ضعیف اولور وعسکری دخی قوی ایکن
ضعیف اولور زیرا رعیت سلطنتک
اُسّی در وسلطنت بر شجره کبیدر
وانک اصلی رعیتدر وشجره نک ضعف
وقوتی انک اصلندندر پس خلیفه
رعیتک حفظندنا ویوری رعیت
اوزره خلیفه قلنمشدر خلیفه انلر
اوزره کندی نفسنک ورادی اوزره
تحکم ایتمکیچون ومال لرینی الوب خزینه
اید ینمکیچون خلیفه قلنمامشدر امدی

رعیت خلیفه نك ظل حمایتنده استراحت
اوزره اولدغی کبی خلیفه داخی عند الله
درجات کبری و مثوبات عظمی یه نائل اولور
یوم قیامتده عرش رحمان سایه سنده ○
مستریح اولور ○ پس خلیفه نك تصرفنده
و حکومتنده اولان جمیع افراد انسانیة
انك نظری علی السویه در ○ نهایت هر
شخصك استحقاقی حسبیله اكا اعطا
ایدر ○ و انك حکومتنده اولان جمیع
عباد الله انك حمایتنده ○ و انك عبودیت
و انقیادنده درلر ○ پس بر شخصی تخصیص
ایدوب اكا تابعدر ○ و بنم چراغمدر بو
بر دیارك حکومتن اكا تفویض ایتمك

فعل

فعل محموددر دکلدر ○ زیرا انك حکومتنده
اولان عباد الله غیری کمسنه یه تابع دکلدرلر
اكا تابعلردر ○ بلکه اكا لازم اولان امر
الهی یه و کندی امرینه منقاد اولان کمسنه یی
ترجیح ایلیه ○ خلیفه یه لازم اولان تصرفنده
اولان جمیع بلادك عمرانیدر ○ و
رعیتك حفظ و حراستیدر ○ پس خلیفه
بالذات جمیع بلادده حاضر اولوب ○
کندی نفسی ایله انلرك احوالی ایله
تقیید ایتمك محال اولمغله ○ کندی نفسی
طبقه سنده اولوب ○ معتمد علیه بر
کمسنه یی بر دیاره ارسال ایلیه ○ زیرا
اول حکومت خلیفه نك خدمتی درکه ○

انك داسنده خليفه نك رضا بسندن غيري
قصدى اولميه ● بيت المال مسلمينه خدمتى
مقابله سنده ● بيت المالدن خليفه تعيين
اندوكى شيء ايله قناعت ايليه ● پس اول
شخص اول دياره حكومت ايله واردقده
خليفه كبى ولدا خى رعيتك حفظ و
حراستنده اولوب ● رعيت اندن مستفيد
اولور ● وحمايتنده مستريح اولور
اول رعيتدن مستفيد اولمق اميديله
اول دياره توجه اتمز ● پس اول شخص اول
دياره رحمت الهيه اولور ● واكر خليفه
بر شخصه بر ديارك حكومتنى تقليد ايليسه
تا كم اول شخص اول دياردن منتفع اولا

اندن

اندن مكنت وقدرت تحصيل ايليه ● پس
خليفه كندى الى ايله كندى ملكنك
اساسن قازار ● وكندى قلمى ايله ملكك
خراب اولماسنه والدن كتمسنه حجت
يازار ● وملكنى كندى الى ايله شخص اخره
تسليم ايدر ● خليفه يه لابد اولان رضوان
حقى طلب ايدوب جناب الهى يه انى تقرب ايدن
افعاله مباشرت ايليه ● واكا امانت الهيه
اولان رعيتى اموال وارزاقلرى ايله حفظ
اتمكده اجتهاد ورزه اولا ● تا كم الله تعالى
اكا انك مقابلسنده ● حضرت احديتنه ●
صراط مستقيمى هدايت ايدوب ● نور تجلى
جمال ايله انى برخوردار ايليه ● وانك

رضاسی حرمنه داخل اولان ● امدی شویله
معلوم اولاکه ● بو عالمده خلافة ظاهره
بر مرتبهٔ علیه در که ● الله تعالی اول
مرتبه ده متعین اولان خلیفه نك واسطه سی
ایله ● ایجاد عالمدن علة غائیه اولان
معرفة الهیه یی نظم وانتظام عالم امری
ایله اظهار ایلمشدر ● امدی خلیفه یه
لابد اولان بودر که ● نوبت حکومتنده
ومدة دولتنده ● من عند الله مأمور
اولدیغی اوزره عامل ● ورعیتدن هر بر
فرد ایله ● مقتضای شرع وحکمت اوزره
معامل اولا ● تا که اجتهادی مقابله سنده
عند الله مأجور وسعی جمیل جناب الهیده

مشکور

مشکور اولا ● وملك فانی دنیویده
سائر عباد الله اوزره ● خلافة ظاهره
امرنده تقدیم اولندیغی کبی ● اخرتده
داخی مراتب عالیه ودرجات سامیه ده
نیجه افراد اوزره تقدیم اولنوب ● مثوبات
عظمی یه نائل اولا ●

دردنجی باب

پادشاهك صید ایچون فضایه خروجنك
سری بیاننده در ● امدی شویله معلوم
اولاکه ● خلیفه نك تصرفنده اولان
ملك وولایت واهل رعیت خلیفه یه امانت
الهیه در ● انلرك حفظ وحراستی وغیرك
تعدیسندن منع وحمایتی خلیفه اوزره
واجبدر ● پس حدود اسلامیه دن

خارج اولان اعدانك مضرتنی دفعی
وبلاد اسلامیه نك داخلنده خولك
طبیعتلو وقپلان سیرتلو اولان ظلمه نك قید
عدل پادشاهی ایله قیدو رفعی پادشاهك
کندی نفسی ایله صید هواسی ایله
صحرایه وقضایه خروجنه متوقف اولمغله
پس پادشاهلره امور مملکت واحوال
رعیته اطلاع وشعور ایچون صید بهانه سی ایله
قضایه خروج ایتمك رسم اولندی
تاکه رعیت واسطه سز احواللرنی پادشاهلره
عرض ایده لر واولدخی حاللرینه مطلع
اوله پس پادشاهلر بووجه ایله صید
بهانه سی ایله احوال رعیتی کورمك

ایچون

ایچون طشره چقسلر واحوال رعیت ایله
تقیید ایتمکه عادت ایدنسلر انلرك ملکلرنده
ظلم وتعدی رسمی محو اولوردی وظلمه دن
نشان قالمازدی زیرا پادشاهك کندی
نفسی ایله رعیت حالنی تفقدندن و
رعیت ایله بالمشافهه تکلم ایدوب
حاللرنی انلردن سؤالندن وظلمه پادشاهك
کندی فعللرینه اطلاعندن خوف ایدرلر
وپادشاهك نفسی شجاعتی تحصیل ایتمکیچون
صید ایچون یرتیجی جانورلری بسلیوب
تربیه ایلمکی علما رسم ایلدیلر تاکم
یرتیجیلرك صیدده شدت ایله پیشماسنده
وقبض ایدوب غضب ایله المسنده

وصید ایله جنك اتدکلرندن ● وصید
انواع حیله ایله یرتجی یی کندی نفسندن
دفع اتمسندن واندن قچماسندن ● اکا
شجاعت وغیرت وجرأت وحمیت حاصل
اولا ● تاکم پادشاهك ملك ورعیتك
حفظ وحراستی حقنده شدتایله عزم
وتوجهی ● وغیرت وحمیتی زیاده اولا
● وپادشاهلره کندی نفسلری ایله
جنکه مباشرت اتمك تجویز اولنمدیك ●
زیرا انلر ملکك روحی مقامنده در ●
پس یرتجیلر ایله صیدك احوالنی مشاهده
اتمسی وسیر اتمسی حربه وجنکه انوك
نفسی ایله مباشرتی مقامنده در ● یعنی

پادشاه

پادشاه کندی نفسی ایله جنك میداننده
حاضر اولوب ● پهلوانلرك وغازیلرك
جوش وخروشلرندن ● وفی سبیل الله
غیرت وحمیتلرندن ● وعدویی یرتوب
یره اورمقدن ● وقتل اتمکدن ●
وغلبه ایدوب جایقرمقدن ● اکا
غیرت وحمیت وشجاعت کلدیکی کبی
جنکه مباشرت اتمدن ● صیدیرلرنده
پارسلرك وقپلانلرك وتازیلرك ● و
● طوغان ایله شاهنك وبونلردن غیری
● صیده منسوب اولان سباع ایله
طیورك حمیت وغیرتلرن واقدام ●
وجرأتلرن مشاهده ایدوب ● انلرك

صيده غضب ايله يا پشوب برعمقدن
ويره اورمقدن ● پادشاهك نفسنه
غيرت وحميّت وجرأت وشجاعت كلور ●
اكر بلادينك حدودی جوارنده كفّار اورن
● اقدام ايدوب ● انلره غلبه اتمسيدر
واكر بلادنده اولان ظلمه اوزره تيغ عدالت
ايله عزم ايدوب ● بلادك انلردن تطهيری
ورعيتك انلردن تخليصی در ● انلردن
اخذ ايدر ● پس صيد ملوك وسلاطينه
بوندن اوتوری رسم اولمشدر ● والّا
● صيد ملوك وسلاطينه اكل ايچون
وكسب ايچون ● ونفسلری حظّی ايچون
دكلدر ● وصيدی بيمكه انلرك احتياجی

بوقدر ● بلكه صيددن مراد ملك و
رعيّت حفظنك معرفتی ● ورعايا وبرايا
كوكللرينك صيدیدر ● زيرا صفات
حيوانيّه ايله متّصف اولان ناس وعظ
ونصيحتدن متأثّر اولمازلر ● پادشاهك
سياست وسيفندن وعدالت وغضبندن
٥ متأثّر اولدقلری كبی ● شعر لمنشئه

چون قضای دهره چقدك صيد ايچون ای شهريار
صيد عرفان ايليوب دل مرغنی ايله شكار ●
● شاهباز همّتك صال حفظ عالم اوجنه
زيره چاقرينجه لودر شمدی طوغان اهل كار ●
● فرصتك الده واريكن ای شه كردون وقار
حفظ ملك دين ايچون جرأت ايتينه اول سوار ●

شاهبازی عدلی صال ملکك قضاسینه بوکون
پس رعیّت قلبنی بو میشه ده ایله شکار
ظالم خوکی سیاست تیرینه ایله نشان
الفت ایده قورد ایله قویون ابد لیل ونهار
حفظ ایدرسك عدل ایله سن کر رعیّت خاطرن
اولا اسمك شاه عادل طوره ملکك برقرار
ظلّ عدلکده رعیّت کر بوکون ایده حضور
اولاسن ظلّ خداده سن یارن صاحب وقار
پس ملوك وسلاطین صید ایچون طشره
چقدقلرنده انلر اوزره واجب اولان
رعیتك احوالنه واقف اولوب
لطف ایده لر وحاجتلرنی قضا ایلیه لر
تا کیم انلرك عمری ولدقجه ملکلری

انلی

انلر اوزره قرار ایده وعسکردن ورعیّتدن
کمسنه خروج ایدوب انلارك
اوزره تحکم اتمیه برپادشاه عدل ایله
رفق وسلامت ایله رعیّت ایله معامله
ایدوب کندوسنی انلره سودرسه جمیع
عسکری اکا عصیان ایدرلرسه
رعیّت انلرك ضررنی پادشاهدن دفع ایده لر
واما اکر رعیّت پادشاه طرفندن
ظلم وتعدّی کوروب اندن نفرت ایلسه لر
پس عسکر چوقلغنك اکا نفعی یوقدر
زیرا سلطنتك اصلی وعسکرینك قوّتی
رعیّتدر پس پادشاهلره لازم اولان
حفظ خاطر رعیّت وحراست حدود ملك

وسلطنتدر ۞ بشنجی باب وزیر عاقلك
بیاننده در ۞ امدی شویله معلوم اولا که
تدبیر ربّانی وحکم عادتی بویله جاریدر که
۞ بر پادشاهك ملکی مستقیم اولماز ۞
وسلطنتی قرار بولماز ۞ الّا بر وزیر عاقل
ودستور کامل ایله ۞ ملکی تدبیر ایلیه ۞
وپادشاه ایله رعیّت بیننده واسطه
اولان ۞ پس امام عادل وخلیفهٔ مقبل ایچون
۞ اوّل لابدّا اولان وزیر عاقلدر ۞ امدی
وزیر عالم عقلك نظیریدر ۞ بلکه
انك مظهریدر ۞ وعقله انکچون عقل
دیرلر ۞ زیرا حق سبحانه وتعالی اکا نه القا
ایدرسه انی فهم ایدر ۞ ووزیر مملکت

وزره

18

اوزره عقّال کبیدر بدنه اوزره ۞ زیرا
ملکی خراب اولمقدن حفظ ایدر ۞
پس وزیر بر موجود عزیزدر که ۞ الله
تعالی انی خلیفه‌دن ایکنجی مقامده
ایجاد ایلدی ۞ وخلیفه‌دن انی انزل
ایلدی ۞ زیرا وزیر خلیفه‌نك لسانیدر
۞ وانك ترجمانیدر ۞ وامّا وزیرك
اسرار مملکته اطلاعندن واحوال
رعیّته شعورندن ۞ انك قصدی حاصلی
اولان علومی خلیفه‌یه تعلیم والقا
ایتدیکی واکا هادی اولوب ۞ انی ارشاد
ایتدّیکی حیثیّتله ۞ وزیر خلیفه ایچون
معلّم وهادیدر ۞ وخلیفه انك

ارشادی و تعلیمی ایله مهدی و مهتدیدر
وزیر عاقل و دستور روشن دل خلیفه
رحمت خاصه در ۞ هرون موسی علیهما
السلام رحمتا ولدیغی کبی زیرا خلیفه
طرفندن رعیتک اوزار و اثقالنی حامل
و مملکت کدوراتنک خلیفیه اصابتندن
برسدحائلدر ۞ وکذلک وزیر داخی رعیته
رحمت عامه در ۞ زیرا انک فکر ثاقبندن
احوال مملکت نظم استقامتده منتظمه
وتدبیر عالم تنویرندن امور رعیت رسم
اعتدالده مرتسمه در ۞ وپادشاهه لابد
اولان بونک کبی وزیره اعتقاد ایدوب
جمیع احوالنه نظر ایتمکدر ۞ وانی حفظ

ایدوب

ایدوب اکا محبت ایتمکدر ۞ تا کیم مملکت
تدبیرنده وزیره کسل وانک اندن حذرندن
ملکه خلل کلمیه ۞ پس خلیفه وزیری حفظ
ایلسون ۞ کندی نفسنی حفظ ایلدکی کبی ۞
پس خلیفیه لابد اولان بودرکه ۞ قچنکم
برامرک امضاسنه قصد ایلسه ۞ وزیر
مذکوری یاننه دعوت ایدوب ۞
انکله مشاوره ایلیه ۞ زیرا الله تعالی
صوابی وزیرک رأینده ایداع ایلدی ۞
پس خلیفه مرتبهء خلافتک قدرینی عارف
اولوب ۞ ملک ایله رعیت من عند الله
اکا امانت اولدیغن ورعیتدن مسئول
اولدوغن عالم اولدقدنصکره امر خلافتده

اكا لابدا اولان وزير عاقل وصالح دركه ◦
امر حكومتده مجرّب واخلاق وصفاتده ◦
مهذّب اولا ◦ الله تعالينك رضواني اول
وزير صالح اوزره اولسونكه ◦ افنديسي
اولان خليفه الندە امانة الهيه اولان
رعيّت فقراسنيكه ◦ خليفه انلر اوزره
اني امين واحوالّرين كورمك ايچون كندي
طرفندن وكيل ومعين نصب ايلمشدر
حفظ وحراست ايليه ◦ ورعيتك انك
ظل حمايتنده اسوده حال اولالر ◦ وخليفه
دخي رعيتك حسن حاللّرين كوروب انلردن
مستريح اولا ◦ خاتمه پادشاهلره مهمّه
اولان ◦ برقچ وصيتك بياننده در ◦

وصيت

وصيّت اى سلطان عادل ◦ واى خليفهٔ
كامل كلام مذكوردن معلوم
اولديكه ◦ سنك خلافتك مرتبه سي
رعيته نسبت ايله الله تعالى طرفندن ظليت
مرتبه سيدر ◦ يعنى سن ظل الله انك
قوللّري سنك حمايتك سايه سنده استراحت
ايدوب ◦ جناب الهيه حضور قلب ايله
عبادت ايدرلر ◦ وحقك مرادى انلرك
استراحتى ◦ وحضور قلب ايله انلرك
عبادتيدر ◦ وسن داخى انلره اولان
فعل جميلك ◦ وحسن صنيعك سببيله
دنياده جميع وجوه ايله مستريح اولوب
عند الله انك مقابلهسنده ◦ مرتبهٔ

عظمی و مکانه زلفی یه نائل اولورسن ۞
پس سکا لابدّ اولان غیری هوایی قویوب
اول مرتبه‌نک مقتضاسی ۞ و الله تعالینک
رضاسی اوزره ۞ کندی نفسنک ایچون
راحتی ترک ایدوب اول مرتبه‌نک حقّنی اعطا
ایده سن ۞ و حکومتک تحتنده اولان جمیع
عبیدک استحقاقی حسبیله حقوقلرین
اعطا ایده سن ۞ و امرده اهمال ایتمیه سن
۞ زیرا عندالله مسئول اولورسن ۞ ولکن
کندی نفسک ایله جونکه حکومتکده اولان
جمیع بلاد خلقنک احوالنی کورمک متعذّردر
۞ پس سکا وصیّت اولسونکه ۞ امر
الهی یه مطیع و منقاد ۞ و سکا محبّت

اوزره

21

اوزره اولوب سنک امرکه ممتثل بر عبد
نقی الفؤادی اولان کمسنه‌یی سنک طرفکدن
اول دیاری حفظ و حمایت ایچون ارسال
ایده سن ۞ تاکم رعیّت انک حمیّت و غیرتندن
مستریح اولالر ۞ و سندن اوتوری جناب
الهیه مناجات ایده‌لر ۞ و فاسق و فاجر
اولان ۞ حاکمی کندی نفسنه ظالمدر
کوندرمیه سن ۞ زیرا اول کندی نفسنه
ظالمدر ۞ غیره دخی اظلم اولور ۞ شول
فعلی که سن کندی نفسک ایچون رعیّته
تکلیف ایتمکه جایز کورمیه سن ۞ پس
اول فعل صاحبی اولان حاکمی رعیّت اوزره
حواله ایتمیه سن ۞ تاکم ملکک خراب

اولمیه ○ وسن پادشاه اولدغک حالده
باقی قلاسن ○ وصیت ای پادشاه
کریم و ای خلیفۀ رحیم ○ سکا لابد
اولان بودرکه ○ عقلا و ادبا و علما و صلحا
ایله صحبت ایده سن ○ و صالح و متدین
برکمسنه یی لیل و نهار کندوکه مصاحب
وجلیس ○ ولیل و نهار ندیم و انیس اتخاذ
ایلیه سن ○ تاکم انک صحبتندن قلبکه
فیض الهی و نور ربانی نازل اولا ○ وکمالات
انسانیه یه نائل اولوب ○ انک انفاس
رحمانیه سی ایله ○ دنیا و اخرتک ملکی
معمور ○ و عندالله سعیک مشکور
اولا ○ و دخی احوال عالمه واقف

ونجه

ونجه روزگار کورمش تجربه ایله امور
مملکته مطلع و مستشرف برکمسنه یی
کندکه جلیس و انیس اتخاذ ایلیه سن
○ تاکم انک نور فراستی و عین بصیرتی ایله
ملکک منوّر و کدورات تغلّب و تغیّردن
مطهّر اولا ○ و هر امرکه ملکده عارض
اولا انی اکا عرض ایدوب مشورت ایده سن
○ زیرا جلیس صالح سندن سکا داخی اولی در
○ زیرا حق اولان سنی سکا القا ایدر
○ و نفسک غرضندن سنی منع ایدر
حقک رضاسنی قیوب سنک مرادک وخاطرک
اوزره اولمان احتراز ایده سن ○ شول
کمسنه نک صحبتندن که ○ سنک مرادک

اوزره سنی اثبات ایدر ونفسك
هواسنه موافق ولانسنه‌یی شکا القایدن
ورعیتدن بغیر حق مالّرینی اخذ ایتمکه
سنی ترغیب ایدر وعملی شریعهٔ مطهّره
وسنّت سنیّه اوزره اولمیه پس افعیدن
کبی انك صحبتندن احتراز ایده سن
الله تعالینك رضاسی پادشاهلرك شول
مصاحبی اوزره اولسونکه پادشاهلری
حقّك رضاسی ولان فعله قندررر
و وجوه خیراته دلالت ایدر انلرك
نفسلری رضاسنه نظر ایتمز وحق ولان
کلامی سویلر حقّه توکّلی واستنادی
حسبیله انلرك غضبندن خوف ایتمز

پس بونك کبی مصاحب وجلیس ملك
ورعیّته رحمت اولدوغی کبی پادشاهلره
دخی رحمتدر **وصیّت** ای امام
انام وای خلیفهٔ صاحب عزّ و
احتشام سنك حکومتنده اولان
ناسدن هر برفردك النده اولان مال ایله
رزقانك مال وملکیدرکه حق تعالی
اکا اعطا ایدوب اکا تملیك ایتمشدر
وسن خلافتك حسبیله وحق تعالی طرفندن
امانتك حسبیله حکومتکده اولان
جمیع افرادك اموال وارزاقلرینی انلرك
اللرنده ابقا ایدوب حفظ وحراست
ایتمکیچون وظلمدن کمسنیه الی الدرمق

ایچون رتبهٔ خلافته من عند الله نصب
اولنمش سن ۞ وانك حفظی ایله مأمورسن
واکر حفظ اتمکده تکاسل وتغافل ۞
ایدرسك ۞ عند الله روز جزاده مسئول
سن ۞ پس اول مالی صاحبی ومالکی
اولان شخصدن بغیر وجه شرعی مال
وامر الهیه امتثالك حسبیله اخذ اتمکه
نوجهله توجه ایدوب ۞ انی خزینهٔ
بیت المال مسلمینه ادخال ایده بیلورسن
۞ سن خود امر معروف ونهی عن المنکر ایله
مأمورسن ۞ وسنك خلافتك حقی
حکومتکده اولان ظلم وتعدی منع
اتمکدر ۞ پس شرع شریفه مخالف

کمسنه نك

کمسنه نك مالنه تعرض ایتدرمکدن ۞
اجتناب ایده سن ۞ زیرا بو فعلده ۞
الله تعالی نك ورسولنك ظلمه رضاسی
یوقدر ۞ رضاء الهی امر شرعه امتثال
ایدوب ۞ خلافتك مقتضاسی اولان
امانت ۞ وعدل ایله متصف اولمقدر
ای خلیفهٔ صاحب کرامت ۞ وای
امام اهل عزت وبخت سکا وصیت
اولسونکه ۞ سن شریعهٔ مطهره نك
خادمی اولاسن ۞ وانك احکامی اجراسنده
کندی نفسکی استعمال ایدوب ۞
اکا خادم اولاسن ۞ شریعتی کندی
نفسك مقتضاسنده استعمال ایدوب

انی کندی نفسنك اغراضنه صرف
ایتمیه سن ○ زیرا سنك دنیاده سلاطین
اسلامیه بیننده ○ و آخرتده حضور
حقده عزت و قدرك شریعت مطهره
و سنت نبویهٔ سنیه یه امتثالك حسبیله در
○ پس شرع مطهری کندوکه ○ وصف
ذاتی ایدنوب جمیع امور و احوالده ○
انك صراطندن عدول ایتمیه سن ○ زیرا
شرع الهیدن غیری جناب الهیه بر طریق دخی
یوقدر ○ پس انکله درگاه عزت حقه
○ سلوك ایتمکدن منفك اولمیه سن
زیرا بو ملك و دولت فانیدر ○ نهایت
وجه شرعی و زره استعمال اولنورسه

ملك

25

ملك آخرتکه باقیدر وسیله اولور ○
وصیت ای خلیفهٔ محتشم و ای امام
محترم رتبت خلافت رتبهٔ راحت دکلدر
○ بلکه رعیتك راحتی طلبنده ○ رتبهٔ
ابتلا و محنتدر ○ زیرا خلیفه نك حقی
رعیتك راحتندن اوتوری کندی نفسی ایچون
رحمت و شفقتی اختیار ایتمکدر ○ بو حسبه
○ رعیت انك نفسی راحتندن اوتوری دکلدر
○ و خلیفه اول زمانده مستریح اولور
و عتابدن بری اولورکه ○ رعیت معیار
شرعی و میزان الهی اوزره انك ظل
حمایتنده آسوده حال اولالر ○ زیرا
خلافت و سلطنت رعیتك عمرانی ایله

وانلرك ملكده وجودی ایله در ● ولاّ
رعیّت پریشان اولدقده خلاف دخی رفع
اولور ● زیرا خلیفه نك سلطنتی رعیّت
ایله در ● حکایت ایدرلرکه سلطان
صلاح الدین یوسف بن ایوب زماننده ●
ابو الفتح دیرلردی ● بر منجم وار ایدی ●
پس اول ذکر ایتمش ایدیکه ● بو ییل بر
عظیم ریح اسه گرکدر که ● هر نه شیء
● اوغرارسه ● انی کوك کبی اسه گرکدر ●
پس سلطانك اصحابندن بعضیسی اکا ایتدیلر
لابدّ اولان بودر که ● سزدن اوتوری ● یر
آلتنده بر بیت اتخاذ اولنه ● تاکم اول
ریحك هبوبی کیجه ● سنده انده اولاسن

پس

پس سلطان ایتدی ● اول ریحدن ●
ناس هلاك اولورمی ● ایتدیلر هلاك
اولور ● پس سلطان ایتدی ● ناس
هلاك اولدقده ● بن کیمك اوزره ●
پادشاه اولورن ● ناسك وملکك
ذهابندن صکره بکا حیات گرکمز ●
بنی ترك ایدك ● تاکم بن سلطان اولدیغم
حالده وفات ایده یم ● والله البتّه بن
بو فعلی ارتکاب ایتمم دیدی ● امدی
الله تعالی نك رضاسی اول پادشاه
اوزره اولسونکه ● ناسك حیاتی
اوزره ● کندی حیاتنی ترجیح ایتمدی ●
وناسك هلاکندن صکره ● کندی

بقاسن طلب ایتمدی ۞ بلکه سلطنتی ناسک
بقاسنده و وجودنده مشاهده ایلدی ۞
وصیت ای امام رشید وای خلیفهٔ
سعید ۞ حق تعالی حضرتلری چونکه سنی
سایر قوللری اوزره ۞ رتبهٔ خلافه ۞
یعنی عباد اللهک حفظ وحراستی ۞
وعالمک نظم وانتظامی امرینی سکا تفویض
ایلدی ۞ وسایر قوللری اوزره ۞ بو خدمت
ایله سنی تشریف ایدوب سکا امر ایلدی ۞
پس سکا لابدّا ولان بو درکه ۞ حق تعالی
حضرتلرینک امرینه امتثال ایدوب
۞ مأمور اولدغک اوزره عباد اللهدن
هر برسینک حقّنی اعطا ایده سن ۞

وجمله سنی حفظ وحمایت ایده سن ۞ تا کم
انلر سنک حمایتک سایه سنده آسوده
اولدقلرندن اوتوری ۞ وسن داخی امر الهیه
امتثال ایدوب ۞ یرینه کتوردکدن ۞
اوتوری عند الله مقربین اولان عبادندن
اولوب ۞ سایهٔ عرش رحمان تحتنده ۞
مستریح اولاسن ۞ زیرا سنک سعی و
اجتهادک سببیله ایجاد عالمدن غرض
اولان معرفة الهیه ۞ وعبودیّة کامله
حاصل اولا ۞ وبو امر کلیده حق تعالی
سنی استعمال ایتمش اولور ۞ پس بو وجهله
خلافت وسلطنت سکا نعمت عظمی در ۞
حق تعالی حضرتلرینه ۞ مقابله سنده

حمد ایده سن ۞ ولکن کندی نفسک
مقتضاسنه صرف ایتمیوب ۞ حقک
رضاسنه صرف ایده سن ۞ وصیت
ای امام فرید ۞ وای خلیفهٔ وحید
اکر تحت حکومتکده اولان ناسدن نسکا بر کرد
وعوامدن برحذر اصابت ایدرسه ۞ پس
رعیتدن اعتقادی صحیح و دینی قوی عمر
سورمش ۞ ونیجه روزکار کورمش اولا
وتجربه ایله عالمک نیجه امورینه ۞
واقف اولمش کمسنلر ایله مشاوره ایده سن
ونه اشارت ایدرلرسه انکله عمل ۞
ایده سن ۞ وجمیع امورکی الله تعالی یه
تفویض ایده سن ۞ وجناب الهیدن یاردم

طلب

طلب ایده سن ۞ وعبودیت وعجزکی اظهار
ایده سن ۞ زیرا ممکندر که ۞ حق تعالی
حضرتلری ۞ بو امر مشکلی سنک اوزرکه
تسلیط ایتمسی سنک عبودیتکدن ۞ وعجزک
اظهاریندن اولمش اوله ۞ امدی سموات
وارضک ملکی الله تعالی یه مخصوصدر
هرکمی دلرسه خلافت طریقی ایله ملکنده
استعمال ایدر ۞ وملککه تصرفنی اکا
ویرر ۞ ولکن بزه اوزرمزه واجب اولان
بودرکه ۞ شول پادشاه عادلکه ۞ بز
انک ظل حمایتنده ۞ حضور قلب ایله ۞
جناب رب عزته متوجه اولوب ۞ انک
عبادتی ایله متلذذ اولاوز ۞ وصفای

خاطر ایله عبادت ایده وز ○ اول پادشاهك
بقاسی دعالرینه مواظب اولاوز ○ وخیر
دعا ایله اکا نصرت ایده وز ○ وصیت
خلیفه نك حق تعالی ایله معامله سی
ومملکت تدبیر وتصرفنده انك تنزهی
بیاننده در ○ امدی شویله معلوم اولا كه
خلیفه کندی فطرت ازلیه سن ○
كه انك عین ثابته سی علم الهیده تجلی الهی
ونفس رحمانی ایله متعینه اولدغی حیثیتله
مفطور در ○ وانك وجود طبیعی سی
ضعف طبیعی نك ولكن صورتی اولان
ماء مهین دن ○ قلم طبیعی ایله ○ لوح
رحم امده مسطور در ○ مشاهده

ایتدکره

ایتدکره ○ ودخی الله تعالینك وانفقوا
مما جعلکم مستخلفین فیه قولنده ○
نفوس وارواح ○ وصور واشباحك
وخلفاء ظاهره اولان ○ ملوك وسلاطینك
وخلفاء باطنه اولان سلاطین وعارفلرك
بدلرنده اولان ملك استخلافك انفاقی
ایچون ○ انلره وارد اولان خطابی انلردن
هر بری سمع جان ایله استماع ایتدکره ○
ودخی كل شیء هالك الا وجهه
نداسنی كوش هوش ایله ○ اصغا
ایتدکره ○ کندی عبودیتنی تصحیح
وجمیع جهاتدن وجهه واحده اولان
وجهه الهیه ○ ووجوه قلبیه ایله ○

توجّه ورجوع عن تصریح ایدوب بدینن

ملك استخلافدن وامانة الهیّه دن

واقع اولان شیء بذل وانفاق ایدر

والله تعالینك فاتّخذنی وكیلاً قولنك

فحواسی اوزره مُسْتَخْلَفٌ فیه اولان

ملك اوزره حقّی وكیل وخلیفه

اتّخاذ وعالمده وكندی نفسنده

تصرّفدن تبرّی اولور ومرتبهء

خلافتده ذنب تصرّفدن استغفار

ایدوب بو وجه ایله حقّه خطاب

مناجات ای صاحب حكم ابد ای

مالك ملك قدم ای باسط خوان كرم

ای ناشر عنیت حكم عین وجودم

بوعلی

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud
Yeni kayıt No: 3190
Eski kayıt No: